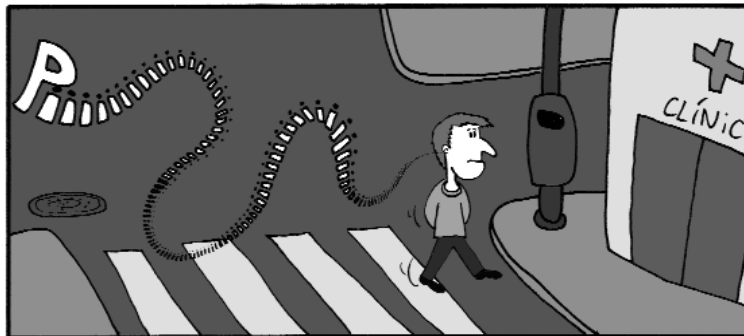
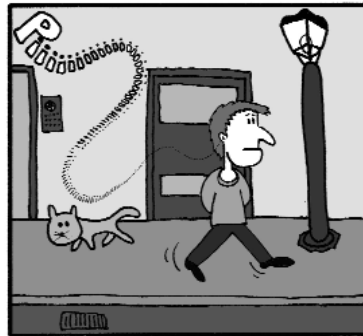

Piiiiiiiiii...

per JOAN ALAMAR

OPINIÓ

Cultura, ètica i drets

Per Maria Colomer

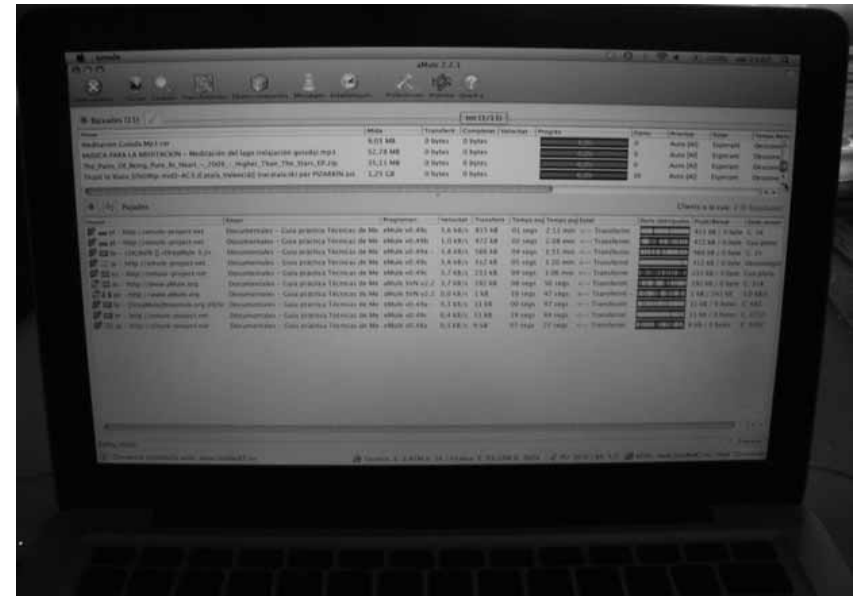
En aquests últims dies el focus d'atenció (i això que encara està recent l'aprovació dels pressupostos generals, tant estatals com autonòmics, els quals ens afecten més) pel que fa a cultura estava i està la qüestió dels drets d'autor i del dret a la propietat intel·lectual.

Als mitjans de comunicació, des de la premsa escrita fins a la ràdio, l'eco de la qüestió ha estat gran i he escoltat i llegit de tot. I, la veritat, no he pogut evitar indignar-me amb algunes paraules, tant de consumidors sobre les "descàrregues gratuïtes" com d'alguns polítics.

Escoltava un senyor defensar el dret a no pagar una taxa per drets d'autor perquè atacava els drets generals dels ciutadans al lliure accés a Internet, el que per a ell era la llibertat d'accés a la informació, la formació i la cultura. Allò que és general contra el particular. Però no és cert que no haja lliure accés si un paga uns cànon, impostos o com els vulguem anomenar per usar el que és propietat intel·lectual d'altra persona. Paguem impostos per moltíssimes altres coses.

Perquè ens empenyem si ens impedeixen descarregar-nos de bades un llibre o un CD, i no ens empipem quan hem de pagar més per un producte com un cotxe, un vestit, o unes sabates quan la marca és una o és una altra? Som capaços d'acceptar que la còpia d'una marca de bosses, perfum, etc. ha de ser protegida de tot tipus d'abusos i en canvi la creació i producció cultural no. Podem acceptar que un senyor s'apropie de les idees d'un altre, però no podem acceptar el moviment okupa. Protegem el dret a la propietat immobiliària però no la intel·lectual. Escoltava a la ràdio Ariel Roth dir que si li robaven les seues cançons, el seu dret a compondre-les i a cobrar per aquest treball, per què no anaven a la seua casa i li furtaven també la seua roba, les seues coses, ja que el fet era el mateix? Aquesta llibertat que està en joc és la llibertat que es defensa des de la política de mercat, des del consumisme i no la llibertat com dret conquerit del ciutadà, on el respecte a l'altre és fonamental.

La veritat és que l'accés a la cultura és un dret universal que no ha de ser negat a ningú

i que per contra ha de ser promogut, impulsat i facilitat per tots els governs. Però quan tot el que denominem Cultura excedeix d'allò que un dia es va posar al servei del ciutadà com gratuït (llegiu les programacions de teatre en els pobles, el regal de llibres en determinats dies i campanyes, etc.,...) i frega amb el gran sector privat de la cultura (però amb gran vocació de funció pública), on establim la frontera?

Des de diferents institucions públiques s'ha passat del discurs de cultura per a tots i de bades, i que la cultura ha de ser sempre deficitària, a un discurs molt diferent en el qual es defensa la necessitat de les indústries culturals i la concepció de la cultura com alguna cosa que ha de ser rendible o no ser. Evidentment, si reclamem per al sector cultural la mateixa rendibilitat i eficàcia que a altres sectors industrials, ha de tindre igual protecció a l'hora d'ocupar els seus quefers. Ningú pensaria, per posar un exemple, entrar sense pagar a Terra Mítica o disposar d'un Ferrari gratis sempre que ho desitge i, en canvi, sí volem que ens isca de bades l'últim de disc d'un grup espanyol o valencià, el llibre que ha editat un professor d'una de les nostres universitats o qualsevol representació de teatre que es faça en la nostra comunitat.

Jo em pregunte si la gent que defensa açò de l'accés lliure i sense pagar a tot tipus de cultura es pregunta si algú ha de pagar perquè a ell li isca gratis això que considera el seu dret. Qui ha de pagar a les persones que treballen tots els dies en la Cultura perquè

aquesta seguisca existint, és a dir, als actors i actrius, als músics, als autors, als coreògrafs, als directors, als professors, a tots els artistes en general? Els diners han d'eixir de les arques generals de l'Estat i del Govern Autònom en la seua totalitat i desenvolupar una política cultural proteccionista i depenent dels vaivens polítics, de les relacions, de les corrupcions, de les perversions...? O és que ningú ha de pagar per la Cultura i l'Art i resulta que l'artista no és persona, i per tant, no té necessitat de subsistir com la resta dels mortals, i solament ha de viure de l'aire, habitant els limbs de la invisibilitat i que els costos de producció i explotació en l'art no existeixen?

La veritat és que veig la Cultura, i l'Art més especialment, en un atzucac. Llig la premsa i veig que en els pressupostos de l'any que ve, en general els destinats a cultura, descendeixen fins i tot a les universitats. Llig que per a l'any que ve la Universitat Politècnica, per posar un exemple, retalla un 30 % en la seua partida destinada a cultura i un 17% en la destinada a protocol. Són més importants altres apartats que el de la Cultura, fins i tot, a les pròpies universitats, seus de la intel·lectualitat.

Encara quan els pressupostos se saben insuficients, es baixen. Estem en crisi, però no solament econòmica, sinó d'idees, de valors i d'ètica, sobretot d'Ètica. Patim molt aquesta situació la gran majoria, altres només un poc però se segueix sense reconèixer l'existència i els drets d'un gran nombre de persones que fan possible que la realitat siga múltiple gràcies a la seua mirada artística.

Ho sent, però crec que la concepció d'atacar els drets d'autor o bé la seua idea de la Cultura és clarament elitista, privada i sufragada per capital privat (en els concerts i representacions, diuen, es podria posar publicitat, com en les televisions, també en les portades dels llibres, discos, etc.), i evidentment subjecta les necessitats capitalistes dels patrocinadors privats; o bé és que els dona el mateix tot, és a dir, gens, l'única cosa realment important és consumir (i consumir-se).

No puc més que repetir les paraules d'El Roto en la seua vinyeta del 5 de desembre: "Volent que tota creació artística siga gratis perquè en el fons creuen que no val res".

Entenc que aquests siguen els valors que es defensen des d'una concepció reaccionària i classista de la Cultura però no des d'altres posicions. No entenc que, si en el seu moment no va funcionar això de la cultura de bades per a tots en el marc de la transició, ja que no va generar el desig de més nivell cultural en la ciutadania ni més desig de viure (evite el verb consumir) la Cultura i d'acostar-se al fet artístic, encara estiguem en la paradoxa, en la contradicció de seguir amb una política suposadament proteccionista de subvencions i un afany de privatització del fet artístic sota les dures lleis del mercat, però sense cap reglamentació seriosa i consensuada referent a això.

www.aapv.net

[qui som](#) | [guia](#) | [agenda professional](#) | [notícies](#) | [associats](#)

[contacte](#) | [mapa del web](#) | [fòrum](#) | [convenis](#) | [cursos](#)

[eq'iliquà](#) | [beques i ajudes](#) | [cartellera](#) | [inici](#)

Curs d'Eva Lesmes

La Comissió de Formació

El "Taller de comèdia per a cinema i TV", organitzat per AISGE amb la col·laboració d'AAPV, es va realitzar el pasat mes de desembre.

"El mateix ofici de l'actor està en FER, ACTUAR com sintetitza en el seu llibre Jorge Eines, i no obstant això ens trobem amb la contradicció que moltes vegades la vida de l'actor i la seua gran frustració és l'espera. Esperar què? Que sone el telèfon? Què algú que no es qui és, decidisca que sóc la persona adequada per a no sé què? En eixe moment de fortuna en el que la meua vida canvie i en un moment es convertisca amb el que vaig

somiar? De vegades passen coses així, però poques, la major part de les vegades la nostra vida és, el que fem que siga, allò que construïm cada dia amb els nostres pensaments, les nostres paraules i les nostres accions. Esperar és passiu, és frustrant, genera insatisfacció i buit. Generar coses, encara que siguin menudes, encara que en principi no siguin massa rellevants, és construir, és crear, és sumar, proposar. I a més a més, segons fem ens definim, segons parlem sabem en realitat que volem dir, segons diem som conscients de qui som i d'on ens posem, quin partit prenem davant les coses i què volem aportar.

Davant el concepte ESPERAR podem oposar el d'ACTUAR. L'actor ha de proposar, voler comunicar a través dels seus personatges i els seus treballs, transmetre les seues idees i el seu punt de vista davant la vida i les coses. I no hi ha millor manera de conèixer-se, definir-se i créixer que a través de l'acció. Escriure, fer teatre de carrer, muntatges independents, vídeo-art, curts... hi ha mil maneres i mil coses que es poden fer. A més, quan treballem en llibertat i sense els condicionants de la indústria, és quan més podem connectar amb el sentit lúdic i el plaer que significa la creació. ACTUA, NO MALBARATES EL TEU TEMPS ESPERANT.'

Eva Lesmes - directora de cinema i televisió

